

VÁZLATOK

XVIII. Természeti erőforrásaink

Természeti erőforrás: olyan, a természetben szabadon előforduló anyagok, amelyek értékesnek számítanak a saját eredeti feldolgozatlan állapotukban.

Fajtái: **fogyó erőforrások**, amelyek újratermelődése nagyon hosszú ideig tart
(szén, szénhidrogén, ércek)

megújuló erőforrások, jelenlétük állandó, vagy újratermelődésük kis időt vesz igénybe (napfény, mozgó víz, levegő – felszín alatti vizek, talaj, élővilág)

MAGYARORSZÁG

gazdag: termőföldben, vízben
szegény: energiahordozókban, ércekben

fogyó természeti erőforrásaink

kőszéntelepek lignit > barnakőszén > feketekőszén

gyenge minőségűek: alacsony fűtőérték
magas hamutartalom (erősen környezetszennyező)
magas kéntartalom (erősen környezetszennyező)

+ rossz geológiai adottságok (vetődés - elmozdulás)

lignit: Északi-középhegység lábánál (Bükk-alja, Mátra-alja:
Bükkábrány, Füzesabony, Visonta)

alacsony fűtőérték
külszíniel fejthető

barnakőszén: Dunántúli-középhegység (*Tatabányai-medence, Dorogi-medence, Ajkai-medence*)

Északi-középhegység (*Nógrádi-medence, Borsodi-medence*)

gazdaságtalan kitermelés
csökkenő kereslet → bányák bezárása

feketekőszén: Mecsek (*Pécsi-medence, Komlói-medence*)

szénhidrogének (kőolaj, földgáz)

(Ahol kőolajat találunk, ott földgáz is van, de ez fordítva már nem igaz.)

kőolaj: Zalai-dombság (Nagylengyel, Lovászi, Bázakerettye)
Alföld (Szeged, Algyő, Demjén)

földgáz: Zalai-dombság (Lovászi)
Alföld (Algyő, Kiskundorozsma, Gyomaendrőd,
Kisújszállás, Hajdúszoboszló)

ércek (fémeket tartalmazó kőzet)

rézérc: Mátra: Recsk

bauxit: Dunántúli-középhegység: (Halimba, Fenyőfő,
Iszkaszentgyörgy)

karsztvíz elvezetés → ivóvizek, gyógyforrások elapadása

mangánérc: Dunántúli-középhegység – Bakony: Úrkút

fontos kohászati alapanyag, a vas szilárdságát és
szívósságát növeli
kicsi a kereslet iránta

nem fémes ásványok

kovaföld: Mátra, Börzsöny
üledékes kőzet, anyag elhalt kovaalgák vázából áll
hő- és hangszigetelés
víz szűrésére használják
dinamit készítés (kovaföld + nitroglicerin)
fogkrém

kaolin: Zempléni-hegység
agyagásvány (minden kaolin agyag, de nem minden
agyag kaolin)
a kerámia alapvető nyersanyaga

perlit: Zempléni-hegység (vulkanikus kőzet)
építőipar (hőszigetelő vakolat, tűzvédelmi célokra
használják adalékanyagként)

építőanyagok:

andezit, bazalt (Északi-középhegység),
mészkő, dolomit (Dunántúli-középhegység, Bükk, Aggteleki-
karszt, Mecsek, Villányi-hegység)
kavics, homok (folyóvölgyek)

megújuló természeti erőforrásaink

folyóvizek	Duna, Tisza és mellékfolyóik hajózás (Duna-Majna-Rajna-csatorna) vízenergia – nem jellemző (Tisza) ipari víz (erőművek, papírgyártás, vegyi üzemek)
felszín alatti vizek	ivóvíz termálvíz – gyógy <i>idegenforgalom</i> (Hévíz, Harkány, <i>Hajdúszoboszló, Zalakaros, Bükkfürdő</i>) geotermikus energia: mezőgazdaság → üvegházak, fóliasátrak fűtése
állóvizeink	turizmus – üdülés (Balaton, Velencei-tó) halászat
talaj, természetes növénytakaró	– talajpusztulást (erózió) követő visszatermelődése hosszú folyamat
napsugárzás	a mezőgazdaság számára kedvező: napsütéses órák száma 1700-2100 óra/év
csapadék	elegendő (550-600 mm/év), hegyvidéken (800- 1000 mm/év)
klimatikus gyógyhelyek	Mátra, Bükk, barlangok: Baradla, Abaliget